

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ THỊ THU HẰNG

PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HÀNG HÓA
TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ THỊ THU HẰNG

**PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HÀNG HÓA
TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐOÀN QUANG THIỆU

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn của tôi là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được ghi chỉ rõ nguồn gốc, được tìm hiểu và phân tích một cách trung thực, phù hợp với tình hình thực tế.

Tác giả luận văn

LÊ THỊ THU HẰNG

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu thực hiện luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các tổ chức và các cá nhân. Tôi xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu luận văn này.

Trước hết, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Phòng Đào tạo của nhà trường cùng các thầy cô giáo, những người đã trang bị kiến thức cho tôi trong suốt quá trình học tập.

Với lòng biết ơn chân thành và sâu sắc nhất, tôi xin trân trọng cảm ơn Tiến sĩ Đoàn Quang Thiệu, người đã trực tiếp chỉ bảo, hướng dẫn khoa học và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến bạn bè, đồng nghiệp, những người đã hỗ trợ thầm lặng, giúp đỡ tôi rất nhiệt tình trong việc thu thập các thông tin, số liệu, tài liệu nghiên cứu cũng như đóng góp các ý kiến quý báu trong suốt quá trình thực hiện đề tài của mình để hoàn thành luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

LÊ THỊ THU HẰNG

MỤC LỤC

| | |
|---|-----|
| LỜI CAM ĐOAN..... | i |
| LỜI CẢM ƠN | ii |
| MỤC LỤC..... | iii |
| DANH MỤC VIẾT TẮT | vi |
| DANH MỤC CÁC BẢNG..... | vii |
| MỞ ĐẦU | 1 |
| 1. Tính cấp thiết của đề tài | 1 |
| 2. Mục tiêu nghiên cứu..... | 3 |
| 3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu..... | 4 |
| 4. Ý nghĩa khoa học và một số đóng góp chủ yếu của Luận văn..... | 5 |
| 5. Kết cấu của luận văn | 5 |
| Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HÀNG HÓA CẤP HUYỆN | 6 |
| 1.1. Cơ sở lý luận về phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa | 6 |
| 1.1.1. Một số khái niệm..... | 6 |
| 1.1.2. Nội dung phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa..... | 11 |
| 1.1.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa..... | 14 |
| 1.2. Kinh nghiệm phát triển nông nghiệp hàng hóa ở một số địa phương của Việt Nam | 16 |
| 1.2.1. Kinh nghiệm của huyện Cẩm Khê tỉnh Phú Thọ | 16 |
| 1.2.2. Kinh nghiệm của huyện Tân Lạc tỉnh Hòa Bình | 18 |
| 1.2.3. Kinh nghiệm của huyện Lương Tài tỉnh Bắc Ninh..... | 20 |
| 1.3. Một số bài học kinh nghiệm rút ra từ nghiên cứu lý luận và thực tiễn | 22 |
| Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU | 24 |
| 2.1. Câu hỏi nghiên cứu | 24 |
| 2.2. Phương pháp nghiên cứu..... | 24 |
| 2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin | 24 |

| | |
|---|----|
| 2.2.2. Phương pháp thang đo Likert..... | 26 |
| 2.2.3. Phương pháp tổng hợp số liệu..... | 27 |
| 2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu | 28 |
| 2.3.1. Nhóm chỉ tiêu kinh tế tổng hợp..... | 28 |
| 2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh quy mô, kết quả và hiệu quả sản xuất nông nghiệp | 29 |
| 2.3.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh phân bổ và hiệu quả sử dụng nguồn lực | 30 |
| 2.3.4. Nhóm chỉ tiêu phản ánh mức độ phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa..... | 30 |
| Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP | |
| HÀNG HÓA TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN | |
| 3.1. Đặc điểm địa bàn của huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên | 32 |
| 3.1.1. Đặc điểm tự nhiên | 32 |
| 3.1.2. Tình hình phân bố và sử dụng đất đai | 34 |
| 3.1.3. Đặc điểm kinh tế - xã hội huyện Định Hóa..... | 35 |
| 3.1.4. Đánh giá chung những thuận lợi và khó khăn đối với việc phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa tại huyện Định Hóa..... | 38 |
| 3.2. Thực trạng phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa tại huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên..... | 40 |
| 3.2.1. Thực trạng phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa theo ngành | 40 |
| 3.2.2. Phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa theo hình thức tổ chức sản xuất..... | 56 |
| 3.2.3. Phát triển sản xuất hàng hóa theo vùng sinh thái..... | 60 |
| 3.3. Phát triển một số nông sản hàng hóa chất lượng cao | 62 |
| 3.3.1. Phát triển Chè Định Hóa | 62 |
| 3.3.2. Phát triển sản phẩm gạo dẻo Bao Thai..... | 64 |
| 3.3.3. Phát triển gà đồi | 65 |
| 3.4. Phân tích kết quả khảo sát hộ điều tra..... | 66 |
| 3.4.1. Kết quả sản xuất một số cây trồng, vật nuôi chính của các hộ điều tra | 66 |
| 3.4.2. Cơ cấu hộ nông dân theo quy mô hàng hóa | 69 |
| 3.4.3. Cơ cấu giá trị sản phẩm hàng hóa | 71 |
| 3.4.4. Tình hình đời sống các nông hộ điều tra..... | 71 |

| | |
|--|------------|
| 3.4.5. Hình thức tiêu thụ sản phẩm | 72 |
| 3.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa..... | 74 |
| 3.5.1. Các nhân tố bên ngoài đối với hộ sản xuất | 74 |
| 3.5.2. Các nhân tố bên trong của hộ sản xuất..... | 77 |
| 3.6. Đánh giá chung về thực trạng phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa huyện Định Hóa | 79 |
| 3.6.1. Những mặt đạt được..... | 79 |
| 3.6.2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân..... | 82 |
| Chương 4: GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HÀNG HÓA TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA TỈNH THÁI NGUYÊN | 89 |
| 4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu về phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa ở huyện Định Hóa Tỉnh Thái Nguyên | 89 |
| 4.1.1. Một số quan điểm..... | 89 |
| 4.1.2. Định hướng..... | 95 |
| 4.1.3. Mục tiêu..... | 96 |
| 4.2. Giải pháp phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa trên địa bàn huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên..... | 96 |
| 4.2.1. Nhóm giải pháp chung | 96 |
| 4.2.2. Nhóm giải pháp riêng..... | 102 |
| 4.3. Kiến nghị | 110 |
| KẾT LUẬN | 112 |
| TÀI LIỆU THAM KHẢO | 114 |
| PHỤ LỤC | 116 |

DANH MỤC VIẾT TẮT

| Chữ viết tắt | Nguyên nghĩa |
|---------------------|-------------------------------|
| BQ | Bình quân |
| BT | Bình thường |
| CNH-HĐH | Công nghiệp hóa-hiện đại hóa |
| DTTS | Dân tộc thiểu số |
| ĐVT | Đơn vị tính |
| HĐND | Hội đồng nhân dân |
| HTX | Hợp tác xã |
| KHKT | Khoa học kỹ thuật |
| KK | Khó khăn |
| KPH | Không phù hợp |
| PH | Phù hợp |
| PTBQ | Phát triển bình quân |
| SP | Sản phẩm |
| SXHH | Sản xuất hàng hóa |
| SXNN | Sản xuất nông nghiệp |
| SXNNHH | Sản xuất nông nghiệp hàng hóa |
| UBND | Ủy ban nhân dân |
| XHCN | Xã hội chủ nghĩa |

DANH MỤC CÁC BẢNG

| | |
|---|----|
| Bảng 3.1: Tình hình sử dụng đất huyện Định Hóa năm 2018 | 34 |
| Bảng 3.2: Tình hình nhân khẩu và lao động của huyện Định Hóa giai đoạn 2016-2018..... | 36 |
| Bảng 3.3: Cơ cấu giá trị sản xuất nông lâm nghiệp huyện Định Hóa..... | 40 |
| Bảng 3.4: Giá trị sản xuất ngành trồng trọt theo giá thực tế của Huyện Định Hóa | 41 |
| Bảng 3.5: Diện tích, năng suất, sản lượng và năng suất cây lương thực có hạt của huyện Định Hóa 2016-2018..... | 43 |
| Bảng 3.6: Diện tích, năng suất, sản lượng cây chất bột lấy củ của huyện Định Hóa 2016-2018..... | 44 |
| Bảng 3.7: Diện tích, năng suất, sản lượng cây thực phẩm của huyện Định Hóa 2016-2018..... | 45 |
| Bảng 3.8: Diện tích, sản lượng và năng suất một số cây công nghiệp hàng năm của Huyện Định Hóa..... | 45 |
| Bảng 3.9: Diện tích, sản lượng và năng suất chè của huyện Định Hóa 2016-2018..... | 47 |
| Bảng 3.10: Diện tích, sản lượng một số loại cây ăn quả của huyện Định Hóa 2016-2018..... | 47 |
| Bảng 3.11: Phát triển sản xuất ngành chăn nuôi huyện Định Hóa giai đoạn 2016-2018..... | 49 |
| Bảng 3.12: Sản xuất ngành thủy sản của Huyện Định Hóa giai đoạn 2016-2018..... | 51 |
| Bảng 3.13: Sản xuất ngành lâm nghiệp của Huyện Định Hóa giai đoạn 2016-2018..... | 52 |
| Bảng 3.14: Sản lượng, giá trị và tỷ suất hàng hóa ngành trồng trọt giai đoạn 2016-2018 của huyện Định Hóa..... | 53 |
| Bảng 3.15: Sản lượng, giá trị và tỷ suất hàng hóa ngành chăn nuôi giai đoạn 2016-2018 của huyện Định Hóa..... | 55 |

| | |
|---|----|
| Bảng 3.16: Một số chỉ tiêu của trang trại huyện Định Hóa năm 2018 | 57 |
| Bảng 3.17: Số lượng hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa giai đoạn 2016-2018..... | 58 |
| Bảng 3.18: Một số giống chè đặc sản trồng tại huyện Định Hóa | 63 |
| Bảng 3.19: Diện tích, sản lượng bình quân/hộ một số cây trồng chính ngành trồng trọt | 66 |
| Bảng 3.20: Kết quả sản xuất bình quân/hộ một số vật nuôi chính của các hộ điều tra..... | 68 |
| Bảng 3.21: Cơ cấu hộ nông dân theo quy mô hàng hoá ở các hộ điều tra năm 2018 | 70 |
| Bảng 3.22: Quy mô và cơ cấu giá trị sản phẩm hàng hoá bình quân hộ nông dân điều tra năm 2018 | 71 |
| Bảng 3.23: Mức thu nhập bình quân theo lao động và nhân khẩu của hộ nông dân điều tra năm 2018 | 72 |
| Bảng 3.24: Hình thức tiêu thụ sản phẩm..... | 73 |
| Bảng 3.25: Nguồn lực đất đai của nhóm hộ điều tra | 75 |
| Bảng 3.26: Nguồn lực lao động của nhóm hộ điều tra | 77 |
| Bảng 3.27: Nguồn lực vốn của nhóm hộ điều tra | 78 |
| Bảng 3.28: Tư liệu sản xuất bình quân hộ | 79 |
| Bảng 3.29: Đánh giá mức độ phù hợp các yếu tố | 82 |
| Bảng 3.30: Tính điểm và xếp loại đối với từng yếu tố | 83 |
| Bảng 3.31: Đánh giá mức độ khó khăn của các yếu tố..... | 85 |
| Bảng 3.32: Tính điểm và xếp loại với từng yếu tố | 86 |